

**การเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23**

**The Enhancement of the Students' Disciplines in Kham Ta Kla Ratchaprachasongkhro School
under the Office of the Secondary Educational Service Area 23**

อภิชาติ หงษ์ภู*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวบุตร **

ดร. ภิญญา ทองเหลา***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีระเบียบวินัยของนักเรียน 2) หาแนวทางเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน 3) ติดตามผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 106 คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูที่ปรึกษา คณะกรรมการนักเรียน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 66 คน กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่มีปัญหาด้านระเบียบวินัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยกระบวนการวิจัยจะใช้รูปแบบกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ วงจรการวิจัยแบบ PAOR ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) ขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) ดำเนินการ 2 วงรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินพฤติกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการมีระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า 1.1) สภาพของการมีระเบียบวินัยของนักเรียน ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่านักเรียนยังไม่ระเบียบวินัยเท่าที่ควร โดยเฉพาะที่เห็นชัดเจนคือด้านการแต่งกายที่ยังไม่ถูกระเบียบ การนำชายเสื้อออกนอกกางเกง การไม่สวมถุงเท้า รองเท้านักเรียนมาโรงเรียน การเหยียบสันรองเท้า การทำสีผม ในด้านการตรงต่อเวลา การมาโรงเรียนสาย การไม่เข้าเรียนตรงเวลา ด้านความรับผิดชอบหน้าที่ การไม่รับผิดชอบในการทำงาน การไม่ช่วยเพื่อนทำความสะอาดประจำวัน รู้สึกเสี่ยงการทำความสะอาดบริเวณที่รับผิดชอบ 1.2) ปัญหาเกิดจากทางโรงเรียนได้ดำเนินการเรื่องระเบียบวินัยปกติเหมือนกับโรงเรียนทั่วไปแต่ขาดการทำงานที่เป็นระบบ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรอย่างจริงจัง นักเรียนได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ การเรียกร้องความสนใจ การเลียนแบบเพื่อน การไม่เห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย ขาดการแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกระเบียบของโรงเรียนผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

2. แนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ใช้ 3 แนวทางได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน 2) การจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน 3) การนิเทศติดตามผล

คำสำคัญ : การเสริมสร้าง, ระเบียบวินัย

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

3. ผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีพฤติกรรมด้านการรักษาระเบียบวินัย ด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นไปในทางที่ดีขึ้น แต่ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่พบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.48$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 21.64 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมคือ ($\bar{x} = 3.89$) และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าต่ำกว่าด้านอื่น ซึ่งผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจจึงต้องมีพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กิจกรรมอบรมหน้าเสาธง และการกำกับติดตามของครูที่ปรึกษา พบว่าความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ($\bar{x} = 4.05$) โดยมีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 37.50 สร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งทำให้การเสริมสร้างระเบียบวินัยของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) investigate the states and problems of the students' disciplines, 2) find out guidelines for enhancing the students' disciplines, 3) monitor the effects of the students' disciplines at Kham Ta Kla Ratprachasongkhro School under the Office of the Secondary Educational Service Area 23. The target group consisted of 106 participants including the researcher, teacher-advisors/homeroom teachers, members of the student committee and 66 informants. The target group for development was composed of Mathayom Suksa 1-6 students who faced disciplinary problems. The 4-stage participatory action research (PAOR) comprising planning, action, observation and reflection was applied. Tools used were a questionnaire, a form of interview, a form of behavior observation, and a form of behavior evaluation. Statistics employed to analyze quantitative data were percentage, mean, standard deviation. For analyzing qualitative data, content analysis was used.

Findings were as follows:

1. The effects of investigation on the states and problems of the students' disciplines at Kham Ta Kla Ratprachasongkhro School revealed that: 1.1) Regarding the states of the students' disciplines, those concerned found that the students lacked disciplines especially dressing styles against the school regulations, letting shirts out of shorts, wearing no socks to school, stepping heels, dying hair with different colors. In case of punctuality, being late for school as well as attending class with no punctuality were included. In terms of duty responsibility, a lack of duty or task responsibility assigned, no helping with others' duty on daily cleaning, neglecting the cleaning of assigned areas; 1.2) The problem on the school regulations running was similar to other schools but without systematic process such as a lack of curious participation from the personnel, the students influenced by general media, students making themselves point of interest, an imitation of others, paying no attention to disciplines, a lack of motivation on the school-based regulations, and a lack of paying close attention to their children of the parents/guardians.

2. The guidelines of enhancing disciplinary regulations for the students at Kham Ta Kla Latchaprachanukhro School applied 3 means: 1) a study tour, 2) an application of the students' discipline enhancement, and 3) coaching supervision.

3. The results of enhancement of the students' disciplines of Kham Ta Kla

Ratchaprachasongkhro School indicated that the target group of students gained a better behavior on regulations, dressing styles, punctuality, duty responsibility but the duty responsibility showed the increasing mean of 3.48 with Percentage of Progress of 21.64. The mean was lower than the overall mean of 3.89 and Percentage of Progress was lower than other aspects. The effects were still unsatisfied leading to the development in the second spiral through the activities of flagpole assembly, monitoring of teacher-advisors/homeroom teachers, indicating that duty responsibility was higher at 4.05 with Percentage of Progress of 37.50 making those concerned unsatisfied with the effects leading to the school enhancement of disciplinary regulations to be run with efficiency and effectiveness.

Keyword : Enhancement, Discipline

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นการสร้างคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ องค์ประกอบที่จะทำให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น คือ วินัยสร้างความคิด คนจะมีวินัยก็ต้องมีคุณธรรมประจำใจ คนที่มีความรู้อย่างเดียวแต่ขาดวินัยจะทำให้สังคมเดือดร้อน มีปัญหาต่างๆ ตามมา สังคมที่ไร้วินัยย่อมสับสนวุ่นวาย เพราะเมื่อคนในสังคมขาดระเบียบวินัย ต่างคนต่างก็ทำตามใจตัวเอง จึงเกิดความไม่สะดวกในการปฏิบัติ ขาดความเรียบร้อย ไม่ยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม สังคมไทยจึงไร้ระเบียบ การทำงานไม่มีประสิทธิภาพ และการที่สังคมมนุษย์จะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขนั้น เนื่องจากความมีระเบียบวินัยในสังคมซึ่งบุคคลทุกคนจะต้องปฏิบัติตามที่สังคมกำหนดขึ้น ฉะนั้นการสร้างระเบียบวินัยในสังคมจึงจำเป็นต้องวางรากฐานให้กับสมาชิกของสังคมตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเกิดประสิทธิภาพ (ลำราญ สุขเกษม, 2547, หน้า 1) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ครูต้องศึกษาและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้า เป็นงานที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับครูและนักเรียนทุกคน ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ทั้งนี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลแต่ต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (โชคอนันต์ วิชัยเลิศ, 2550, หน้า 1)

สภาพสังคมไทย ปรากฏหลักฐานที่ประจักษ์โดยทั่วกันแล้วว่า การที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจอย่างมาก แม้จะก่อให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ และความเจริญทางวัตถุอย่างเห็นได้ชัด แต่ความเจริญและการพัฒนานั้นก็ได้เป็นไปอย่างยั่งยืน นอกจากนั้นการพัฒนาประเทศโดยมุ่งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยขาดสมดุลกับการพัฒนาด้านจิตใจ เป็นที่มาของปัญหาสังคม ที่ดูเหมือนจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ เช่น ปัญหายาเสพติด อาชญากรรม ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการทุจริต นักรบราชกรัณท์บังหลวง ปัญหาอบายมุขแหล่งเสื่อมโทรม โสเภณีเด็ก การใช้แรงงานเด็ก การละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหามลภาวะ ปัญหาการจลาจล และอุบัติเหตุ รวมทั้งปัญหาสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ เหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาที่เป็นผลพวงของการพัฒนาทางวัตถุอย่างขาดความสมดุล กับการพัฒนาทางจิตใจทั้งสิ้น (ทิศนา แคมมณี, 2545 : 1-2)

ผู้ที่ขาดวินัยมักสร้างปัญหาให้กับตนเองและสังคมได้เสมอ เช่น ก่อการทะเลาะวิวาทเป็นทาสอบายมุข เสพสิ่งเสพติดประกอบอาชญากรรม สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม หันเห จากขนบธรรมเนียมประเพณีมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในสังคม ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไข และรับผิดชอบมักมองไปที่สถาบันการศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่ให้การศึกษอบรมเยาวชนระบบการศึกษาจึงมักถูกติติงเสมอว่า ไม่สามารถพัฒนาคุณธรรมของบุคคลให้อยู่ในระดับที่พึงประสงค์ และโรงเรียนซึ่งเป็นสถาบันที่รับผิดชอบในการให้การศึกษาและอบรมเยาวชนตั้งแต่เริ่มแรก จึงต้องรับผิดชอบต่อปัญหาและหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ด้วย เพราะการขาดระเบียบวินัยของนักเรียนไม่เพียงจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของตนและเพื่อนร่วมชั้นเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลต่อครูผู้สอนด้วย หากครูไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนที่รบกวนกระบวนการเรียนการสอนได้แล้วจะทำให้ครูเบื่อหน่ายมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อนักเรียนและชั้นเรียน ตลอดจนขาดความกระตือรือร้นในการสอนด้วย อันเป็นผลให้การเรียนการสอนโดยประสิทธิภาพพลงได้ ดังนั้น วินัย จึงเป็นสิ่งที่ต้องสร้างเสริม เพื่อให้เยาวชนมีบุคลิกลักษณะอุปนิสัยและพฤติกรรมที่ดีงามได้แก่ นักเรียนเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ การเคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ มีความกล้าหาญ และความเชื่อมั่นในตนเองมีความอดทนอดกลั้น อยู่ในกรอบของศีลธรรมที่พึงปรารถนาของสังคมรวมถึงความเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคมในอนาคตต่อไป (พิสมัย พูลเจริญ, 2545, หน้า 25)

จะเห็นได้ว่าความมีวินัยเป็นสิ่งที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับตัวนักเรียนและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังพลเมืองที่สำคัญของประเทศชาติในอนาคต เพราะการมีวินัยในตนเองนั้นจะช่วยขัดเกลานิ้วยให้กลายเป็นคนดี มีความขยัน อดทน ซื่อสัตย์ รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย รู้จักควบคุมตนเอง และเมื่อเป็นคนดีที่รู้จักควบคุมตนเองได้แล้วก็จะสามารถแสวงหาวิชาความรู้ใส่ตนเองมากยิ่งขึ้น โรงเรียนจึงเป็นสถาบันที่สำคัญในการเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน (วรพงษ์ มีมาก, 2547, หน้า 3)

โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 2 บ้านโคกอุดม ตำบลคำตากล้า อำเภอคำตากล้า จังหวัดสกลนคร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,251 คน มีผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน จำนวนครู 56 คน ครูชาวต่างชาติ 4 คน บุคลากรอื่น 2 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ควบคู่คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนทำให้นักเรียนเกิดความมีระเบียบวินัยในตนเอง เพราะว่าความมีระเบียบวินัยเป็นคุณลักษณะอันสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นคนที่มีคุณภาพ (โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์, 2555, หน้า 2-22)

จากบันทึกการประชุมของงานกิจการนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยหลายด้าน โดยเฉพาะวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลสัมภาษณ์ของหัวหน้างานกิจการนักเรียนพบว่า ระเบียบวินัยเป็นปัญหาหนึ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไข และเป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น เพราะถ้าหากนักเรียนขาดความมีระเบียบวินัยจะทำให้เกิดปัญหาในด้านการเรียนการสอน การปฏิบัติตนในสังคมและการดำรงชีวิต ดังนั้นจึงควรหาวิธีดำเนินการเพื่อเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน (เอกฉันท วรงค์อินพอ, สัมภาษณ์, 21 มกราคม 2556)

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะครูฝ่ายงานกิจการนักเรียน และครูที่ปรึกษา ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญจึงมีความสนใจที่จะเสริมสร้างความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 อันจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และเพื่อให้นักเรียนเกิดค่านิยมที่ดีด้านระเบียบวินัย มองเห็นความสำคัญของการ

ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน สามารถพัฒนาตนเองไปสู่ผู้มีความรู้คู่คุณธรรม พร้อมทั้งจะเป็นพลเมืองที่ดีในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
2. เพื่อหาแนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
3. เพื่อติดตามผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยดำเนินการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301-303) ดังภาพประกอบ 1



ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 106 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 105 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 54 คน
 - 1.2.2 คณะกรรมการนักเรียน จำนวน 51 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 66 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน
 - 2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน
 - 2.3 ครูผู้สอนประจำรายวิชาที่ได้เป็นครูประจำชั้น จำนวน 2 คน
 - 2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 13 คน
 - 2.5 นักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ชั้นละ 4 คน เป็นนักเรียนชาย 2 คน และนักเรียนหญิง 2 คน รวม 6 ชั้น จำนวน 24 คน
 - 2.6 ตัวแทนผู้ปกครองของนักเรียน จากข้อ 2.5 จำนวน 24 คน ที่เป็นผู้ให้ข้อมูล
3. กลุ่มเป้าหมายการพัฒนา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ของปีการศึกษา 2556 โดยเป็นนักเรียนที่มีปัญหาด้านระเบียบวินัยของโรงเรียนซึ่งประเมินโดยครูที่ปรึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย
 - 1.1 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 1 เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน
 - 1.2 แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 เรื่อง แนวทางการดำเนินการพัฒนาวินัยนักเรียน
2. แบบสอบถามความคิดเห็น เรื่อง การเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน
3. แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเสริมสร้างระเบียบวินัย
4. แบบประเมินระเบียบวินัยของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล เพื่อต้องการทราบผลการสะท้อนการเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านการแต่งกาย ด้านการตรงต่อเวลา และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนโดยใช้การบริหารจัดการร่วมมือกันสร้างวินัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
2. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้ร่วมวิจัย ใช้แบบสังเกต โดยสังเกตไปที่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ปีการศึกษา 2556
3. ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายการพัฒนา เป็นรายบุคคล โดยครูที่ปรึกษา โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมระเบียบวินัยด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกายและด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นรายบุคคล และใช้แบบประเมินพฤติกรรมระเบียบวินัยด้านการ

ตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกายและด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นรายบุคคล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

1. ค่าร้อยละ (%)
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ค่าร้อยละความก้าวหน้า $= \frac{\text{คะแนนหลังพัฒนา} - \text{คะแนนก่อนพัฒนา}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อนการพัฒนา}} \times 100$

สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำมาเสนอโดยความเรียง

สรุปผลการวิจัย

วงรอบที่ 1

1. สภาพและปัญหาการมีระเบียบวินัยของ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

สรุปสภาพของการมีระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า นักเรียนแต่งเครื่องแบบไม่ถูกต้องตามที่สถานศึกษากำหนด เลื่อนนำชายเสื้อออกนอกกางเกง ไม่สวมถุงเท้า ใส่รองเท้าแตะมาโรงเรียน ใส่เครื่องประดับ การทำสีผม การเหยียบบันไดรองเท้า การมาโรงเรียนไม่ตรงต่อเวลา การเข้าเรียนช้า ไม่เข้าเรียน ไม่มาเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง หยอกล้อกันในห้องเรียน ขาดความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย

สรุปปัญหาเกิดจากการมีระเบียบวินัยของนักเรียน พบว่า ทางโรงเรียนได้ดำเนินการเรื่องระเบียบวินัยปกติเหมือนกับโรงเรียนทั่วไปแต่ขาดการทำงานที่เป็นระบบ ขาดความร่วมมือจากบุคลากรอย่างจริงจัง นักเรียนได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ การเรียกร้องความสนใจ การเลียนแบบเพื่อน การไม่เห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัย ขาดการแรงจูงใจในการปฏิบัติตนให้ถูกระเบียบของโรงเรียน ผู้ปกครองขาดการเอาใจใส่ดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด

2. แนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดกรอบการเสริมสร้างระเบียบวินัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการแต่งกาย 2) ด้านการตรงต่อเวลา 3) ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนอย่างจริงจังและเพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาอย่างที่ดีมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดแนวทางในการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน ไว้ 3 แนวทาง คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) กิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน มีกิจกรรม ดังนี้ 2.1) กิจกรรมโฮมรูม 2.2) กิจกรรมสัปดาห์เสริมสร้างระเบียบวินัย 2.3) กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรม 2.4) กิจกรรมคนดีศรีโรงเรียน 3) การนิเทศติดตาม

3. ผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

3.1 การศึกษาดูงานนอกสถานที่

จากการสัมภาษณ์ครูและนักเรียน โรงเรียนต้นแบบ ทำให้ผู้ร่วมวิจัยที่ไปศึกษาดูงานโรงเรียน ตัวอย่าง ได้รับความรู้และขั้นตอนการทำงานที่หลากหลายในการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน

3.2 การจัดกิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย พบว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีระเบียบวินัยเพิ่มมากขึ้น ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการแต่งกายพบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.19$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 53.97 ด้านการตรงต่อเวลาพบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.00$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 51.92 ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่พบว่าค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 3.48$) มีค่าร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 21.64 ซึ่งในด้านความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมคือ ($\bar{x} = 3.89$) และมีค่าร้อยละความก้าวหน้าต่ำกว่าด้านอื่น ผลที่ออกมายังไม่เป็นที่น่าพอใจ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงได้ร่วมกันสรุปและวางแผนเพื่อที่จะแก้ไขในการดำเนินการพัฒนาในรอบที่ 2 ต่อไป

วงรอบที่ 2

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน

โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมประชุมสรุปผลการดำเนินงานโดยพิจารณาข้อมูล พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48$) ซึ่งด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่มีระดับพฤติกรรมเฉลี่ยต่ำกว่าระดับพฤติกรรมโดยรวมเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$) ผลยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ต้องมีการพัฒนาต่อเรื่องอีกระยะหนึ่ง และเมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในการเข้าร่วมกิจกรรมในการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนพบว่าต้องมีการติดตามจากครูประจำชั้น และอบรมในกิจกรรมหน้าเสาธงเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักยิ่งขึ้น จึงสรุปที่จะเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่

2. แนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมอภิปรายถึงแนวทางการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน เพื่อหาทางยกระดับพฤติกรรมให้สูงขึ้น โดยมีข้อสรุปให้มีการอบรมหน้าเสาธง และการติดตามกำกับจากครูประจำชั้น

3. ผลการเสริมสร้างระเบียบวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

การดำเนินการเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ในวงรอบที่ 2 นั้น นักเรียนมีระเบียบวินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่มากขึ้นจากวงรอบที่ 1 ซึ่งจะเห็นได้จากการประเมินระเบียบวินัยของนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หลังการเสริมสร้างในวงรอบที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) และมีร้อยละความก้าวหน้า 37.50

อภิปรายผล

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างระเบียบวินัยนักเรียน โรงเรียนคำตากล้าราชประชาสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยใช้โครงการเสริมสร้างระเบียบวินัยทั้ง 3 ด้านคือด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยใช้โครงการเสริมสร้างระเบียบวินัยซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม 5 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมไฮมูม 2) กิจกรรมสัปดาห์เสริมสร้างระเบียบวินัย 3) กิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรม 4) กิจกรรมคนดีศรีโรงเรียน และ 5) กิจกรรมหน้าเสาธง

และการติดตามกำกับจากครูประจำชั้น ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกล่าวได้ว่า โครงการนี้ทำให้พฤติกรรมของนักเรียนในการปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน 3 ด้าน ดีขึ้นมาก ไม่ว่าจะเป็นวินัยด้านการแต่งกาย วินัยด้านการตรงต่อเวลา วินัยด้านความรับผิดชอบหน้าที่ แสดงว่า โครงการเสริมสร้างระเบียบวินัย ช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

1.1 การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเหมาะที่จะนำมาพัฒนาสถานศึกษา เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนากิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 บุคลากรในโรงเรียนสามารถนำความรู้และเทคนิคการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 ครูควรมีความตระหนักต่อการพัฒนาระเบียบวินัยด้านต่างๆ ของนักเรียนว่ามีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านวิชาการ

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระเบียบวินัยด้านต่างๆ ของนักเรียนอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเฉพาะด้านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาระเบียบวินัยแก่นักเรียนอย่างยั่งยืน เช่น การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียน การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณธรรมนำความรู้ในโรงเรียน

2.2 ควรใช้กิจกรรมที่หลากหลายนอกเหนือไปจากการจัดกิจกรรมเสริมสร้าง ในการพัฒนาระเบียบวินัยของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

โชคอนันต์ วิชัยเลิศ. (2550). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างระเบียบวินัยด้านการแต่งกายโรงเรียนบ้านหนองใหญ่ อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์. การศึกษาค้นคว้า อิสระ กศ.ม.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิศนา แคมมณี. (2545). การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: เสริมสิน พรี่เพรส ซิสเต็ม.

พิสสัย พูลเจริญ. (2545). ผลการเรียนรู้ปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่มีรูปแบบต่างกันต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.